

Posudek oponenta vysokoškolské kvalifikační práce:

Název práce: Větrný mlýn jako předmět archeologického studia. Příkladová studie větrných lokalit v severovýchodních Čechách.

Autor práce: Vendula Vajsová

Autor posudku: Petr Hejhal

Doporučuji k obhajobě (vepsat ano / ne): ano

Jednotlivá hodnotící kritéria (uvést u každého bodu známku A–F¹):

- | | |
|--|---|
| 1) Hodnocení dodržení zadání a jeho naplnění. | D |
| 2) Struktura práce (přítomnost kapitol podstatných pro splnění cílů práce a relevance jejich obsahu), logika výstavby kapitol. | E |
| 3) Metodika práce. | C |
| 4) Práce s literaturou a dodržení citačních norem. | C |
| 5) Jazyková a pravopisná úroveň práce. | B |
| 6) Kvalita a úroveň obrazové přílohy, včetně jejího provázání s textem. | C |
| 7) Celkové hodnocení práce. | E |
| 8) Slovní komentář, připomínky, náměty, otázky k obhajobě (možno rozepsat). | |

Autorka člení práci do 8 hlavních kapitol. 1. Úvod, 2. Historie větrných mlýnů, 3. Typologie větrných mlýnů v České republice, 4. Využití větrných mlýnů, 5. Metodika práce, 6. Větrné mlýny Královéhradeckého kraje, 7. Archeologie větrných mlýnů, 8. Shrnutí a závěr, následuje seznam použitých zdrojů a obrazová příloha.

Deklarovaný hlavní cíl práce, resp. zadání byl splněn a je mu věnována nejobsáhlejší část práce (šestá kapitola). Naopak zpracování další části zadání chybí, respektive je silně redukováno. Součástí práce měly být i „*stručné dějiny bádání větrných mlýnů a zasazení do kontextu technických staveb na českém venkově v období raného novověku s zvláštním zřetelem na archeologické bádání*“. Archeologie v práci vlastně vůbec není (i když se tak jedna z kapitol, Archeologie větrných mlýnů, nazývá). Nemám na mysli jen větrné mlýny, ale problematiku mlýnů obecně. I když jejich pohon může být různý (vítr, voda), pořád je zde řada společných prvků a toto téma je v české (ale nejen české) archeologii reflektováno. Ačkoli byly archeologické tituly uvedeny v rámci zadání práce, v samotném textu se s nimi nepracuje.

¹ Numerické hodnoty známek: **A** – 1,0; **B** – 1,5; **C** – 2; **D** – 2,5; **E** – 3; **F** – 4.

Po formální stránce mám následující výhrady. V obrazové příloze se opakují dvojice obrázků letecký snímek a mapa. Většinou ale jsou každý v jiném měřítku, výřez je různý a na leteckém snímku není předpokládaná poloha mlýna zakreslena. Je to matoucí, někdy není jasné, jakou polohu má na leteckém snímku autorka na mysli. Dále bych vytkl absenci měřítka a severky u prezentovaných map.

V práci jsou drobné pravopisné chyby a překlepy, ale není jich mnoho. Seznam citované literatury v závěru práce není jednotný (u monografií je v některých případech uváděno nakladatelství a u některých ne).

Z důvodů takřka úplné absence reflexe archeologického bádání v textu práce mám na autorku dotazy, respektive témata k diskusi, která by měla v rámci obhajoby proběhnout:

- 1) Jaký má archeologie potenciál při zkoumání mlýnů (mlýnů obecně a větrných zvláště)? Tedy – jaké jsou archeologické doklady mlýnů, co na jejich základě můžeme zjistit a jak?
- 2) Autorka čerpala řadu informací z webových stránek povětrnik.cz. Co přinesla předkládaná práce k tématu archeologie větrných mlýnů nového (něco, co není na výše zmíněném webu)?
- 3) A na závěr dotaz na konkrétní lokalitu. Na Kuksu měl stát větrný mlýn, údajně vybudovaný někdy v 18. století, zaniknout měl před rokem 1850 a jeho poloha je kladena do místa dnešního hřbitova. Na stabilním katastru z 1840 zakreslen není. Není ale ani na 1. vojenském mapování (rektifikace proběhla roku 1780). Samotný hřbitov měl vzniknout kolem 1716. To by znamenalo, že mlýn na daném místě by vznikl, pracoval a zanikl zhruba během prvních šestnácti let 18. století. Existuje skutečně nějaký doklad o existenci větrného mlýna na tomto místě? Pokud ano, tak jaký?

20. srpna 2022, Petr Hejhal